

บนเส้นทางชีวิตภายในของหมอประเวศ
เส้นทางสู่ความสุขของคนทั้งหมด

จารุปภา วะดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

(จิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2556

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

บนเส้นทางชีวิตภายในของหมอประเวศเส้นทางสู่ความสุขของคนทั้งหมด

THE INNER PATH OF DR. PRAWASE WASI'S LIFE:

THE ROAD TO HAPPINESS FOR ALL

จารุปลา วะสี 5136072 CECT/M

ศศ.ม. (จิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ศักดิ์ชัย อนันต์ตรีชัย, Ph.D.,
ธนา นิลชัยโกวิทย์, พ.บ., ว.ว. จิตเวชศาสตร์

บทคัดย่อ

ในช่วงเวลาที่สังคมต้องการความเข้าใจสำคัญบางอย่างเพื่อนำผู้คนออกจากวิกฤตที่ รุมเร้า งานวิจัยชิ้นนี้ทำขึ้นเพื่อศึกษาชีวประวัติของนายแพทย์ประเวศ วะสี ซึ่งเป็นบุคคลท่านหนึ่งที่ ก้าวผ่านวิกฤตในตนเอง และนำพาผู้คนให้ก้าวผ่านวิกฤตอย่างสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและความกรุณา

ผลการวิจัยพบเส้นทางชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาศักยภาพระดับสูงของมนุษย์ จากเด็กในครอบครัวชาวชนบทที่ยากจน สู่การเป็นปราชญ์ของแผ่นดินตามความใฝ่ฝันหมอประเวศ ตั้งคำถามกับตนเองเสมอมาว่า ทำอย่างไรจึงจะช่วยให้คนส่วนใหญ่ของสังคมไทยมีชีวิตที่ดีขึ้นความ เพียรหาความรู้ที่ใช้งานได้ การมีความใฝ่ฝันยิ่งใหญ่และรู้วิธีการให้ฝันเป็นจริง การปฏิบัติตนตาม หลักชาวพุทธอย่างเคร่งครัด และการมีกัลยาณมิตรร่วมทางจำนวนมากทำให้หมอประเวศมีพลังชีวิต ที่สามารถรับมือกับแรงเสียดทานจากรอบทิศได้อย่างต่อเนื่องและไม่ท้อถอย โดยที่วิถีชีวิต รวมทั้ง แนวทางการทำงานและการปฏิบัติภาวนาที่ท่านทำมาตลอดกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อให้จิตใจและ จิตวิญญาณของท่านพัฒนาขึ้นอย่างแข็งแกร่งจนเกิดจิตสำนึกใหม่ที่เข้าถึงความเป็นหนึ่งเดียวของ สรรพสิ่งและสามารถบอกทางสังคมให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางของความสุขและสันติ

ผู้วิจัยเสนอว่า เราสามารถนำความเข้าใจที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาทางออกจากการติดตัน ทางสังคมในปัจจุบัน โดยเกื้อหนุนให้ผู้คนพบการเรียนรู้ที่ดีเพื่อพัฒนาศักยภาพสูงสุดของมนุษย์ที่ ซ่อนเร้นอยู่และเป็นพลังร่วมในการผลักดันสังคมให้เปลี่ยนผ่านสู่พัฒนาการขั้นใหม่

คำสำคัญ : ประเวศ วะสี/การศึกษาชีวประวัติ/ ความไม่เห็นแก่ตัว/ จิตสำนึกใหม่/
การพัฒนาจิตวิญญาณ/ พุทธศาสนาเพื่อสังคม/ ปฏิรูปประเทศไทย

THE INNER PATH OF DR. PRAWASE WASI'S LIFE:
THE ROAD TO HAPPINESS FOR ALL

JARUPAPHA WASI 5136072 CECT/M

M.A. (CONTEMPLATIVE EDUCATION AND TRANSFORMATIVE LEARNING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SAKCHAI ANANTRECHAI, Ph.D.,
TANA NILCHAIKOVIT, M.D. DIPLOMATE, THAI BOARD OF PSYCHIATRY

ABSTRACT

During the time when people need important understanding for making the way out of the crisis in the society, this research study explored the biography of Professor Prawase WASI, the individual who broke through his inner self crisis, and led other people out of the crisis they were in, creatively with his wisdom and compassion.

The result of the study indicates the high development of human capacity. The child from the poor family became one of the most respectable thinkers in Thailand. Constantly, he asks himself how to help others to gain a better life. The key practices of Professor WASI are 1) the attempt to learn pragmatic knowledge, 2) the ability to implement the great vision, 3) strictly practicing as a Buddhist, and 4) He could handle all kind of struggles firmly and continuously. Furthermore, his way of life, work and meditation are the main factors for his strength in mind and spiritual. His new consciousness understands the oneness in all things and could lead and enable the social change in the peaceful and blissful direction.

The researcher's recommendation is that the understanding from the study could be applied to the recent social conflict, to find the way out of the crisis. By effective facilitation, people could learn from the current struggles to develop their high capacity hidden within themselves and become collective power for the next developmental step of the society.

KEY WORDS: PRAWASE WASI/ BIOGRAPHICAL STUDY/
SELF-TRANSCENDENCE/ NEW CONSCIOUSNESS/
SPIRITUAL DEVELOPMENT// ENGAGED BUDDHISM/
THAILAND REFORM